

The Digital *Compendium moralium notabilium* Project
(<http://web.wlu.ca/history/cnighman/CMN/index.html>)

32 quotations attributed to “Auctor libelli de moribus qui incipit astrolabi” in the *Compendium moralium notabilium* (from *Epytoma sapientie*, Venice, 1505)

Pars 2, Liber 1, Rubrica 5: De iniuria seu contumelia et offensione (fol.27va):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Quod tibi tu non vis fieri: non feceris ulli. / Quod fieri tibi vis: hoc quoque fac aliis.**

que tibi tu non uis fieri ne feceris ulli; / que fieri tibi uis, hec quoque fac aliis.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.111, ll.73-74).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 3: De proditione exprobranda (fol.32rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Proditor alterius: non tibi fidus erit.¹ / Obsequio superant: meretrix et proditor omnes.²**

1. Non est qui donis corumpi possit amicus: / proditor alterius non tibi fidus erit.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.115, ll.167-168).

2. Obsequio superant meretrix et proditor omnes; / qua placeant aliis, hec uia sola patet.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.119, ll.225-226).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 7: De versutia dolo malo seu malitia fraude et deceptione (fol.34va):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Fallere prudentes pellis omnia nequit.**

nolis ex habitu populi captare fauorem: / fallere prudentes pellis ouina nequit.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.123, ll.297-298).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 11: De suspicione et suspitionis (fol.35va):

Auctor libelli qui incipit: astrolabi: **De quo culpasti mulierem cogis amare. / Et verum falso crimine sepe struis.**

de quo culpasti mulierem cogis amare / et uerum falso crimine sepe struis.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.143, ll.671-672).

Pars 2, Liber 3, Rubrica 7: De conuersatione conspectu societate et solitudine (fol.39va):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Infames fugiat: tua conuersatio semper. / Et socio gaude: te meliore frui.**

infames fugiat tua conuersatio semper / et socio gaude te meliore frui.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.147, ll.717-718).

Pars 2, Liber 3, Rubrica 8: De amicitia vera et amicis veris (fol.40vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Omnia dona dei transcendit verus amicus.¹ / Iudex et medicus tibi concilientur amore. / Si posses omnes: praecipue tamen hi.**²

1. Omnia dona dei transcendit uerus amicus: / diuiciis cunctis anteferendus hic est.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.113, ll.115-116).

2. Iudex et medicus tibi consilientur amore; / si possis omnes, precipue tamen hii.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.145, ll.713-714).

Pars 2, Liber 5, Rubrica 2: De beneficiis (fol.48rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Quod fieri tibi vis: hoc quoque fac aliis.**

que tibi tu non uis fieri ne feceris ulli; / que fieri tibi uis, hec quoque fac aliis.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.111, ll.73-74).

Pars 3, Liber 2, Rubrica 8: De finis consideratione (n.p. fol.5ra):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Occasum sapiens stultus considerat ortum. / Finis quippe rei cantica laudis habet.**

Occasum sapiens, stultus considerat ortum; / finis quippe rei cantica laudis habet.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.137, ll.559-560).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 2: De auctoribus scientiarum et libris eorum (fol.66ra):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Non a quo sed quid dicatur sit tibi cure. / Auctori nomen dant bene dicta suo.**

non a quo sed quid dicatur sit tibi cure: / auctori nomen dant bene dicta suo; / nec tibi dilecti iures in uerba magistri / nec te detineat doctor amore suo.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.7-10).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 3: De doctrina et doctoribus seu magistris (fol.66vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Disce diu firma tibi tardaque: atque ad scribendum ne cito prosilias doceto. Nolo repentina tua sit doctrina magistri: Dictis doctorum: factis intende bonorum.**

Dictis doctorum, factis intende bonorum; / ferueat hac semper pectus auaricia. / disce diu,
firmaque tibi, tardaque docere / atque ad scribendum ne cito procilias. / nolo repentini tua
sit doctrina magistri / qui cogatur adhuc fingere que doceat.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.25-30).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 6: De exemplo et imitatione (fol.68vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Dictis doctorum: factis intende bonorum.**

Dictis doctorum, factis intende bonorum; / ferueat hac semper pectus auaricia.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.25-26).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 7: De disciplina (fol.69vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Maior discendi tibi sit quam cura docendi.**

Maior discendi tibi sit quam cura docendi: hinc aliis etenim proficis, inde tibi.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.3-4).

Pars 3, Liber 5, Rubrica 1: De taciturnitate et loquacitate (fol.75ra):

Aristotelis librum qui incipit astrolabi: **Copia verborum ubi non est copia sensus. / Constat et errantem multiplicare vias.¹ / Preualet in lingua quando est fortis in armis. / Nullus in hac pugna plus meretrice potest.²**

1. copia uerborum est ubi non est copia sensus, / constat et errantem multiplicare uias.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.15-16).

2. preualet in lingua qui non est fortis in armis; / nullus in hac pugna plus meretrice potest.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.119, ll.239-240).

Pars 3, Liber 5, Rubrica 5: De enunciatione indicatione affirmatione approbatione et reprobatione (fol.76rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Prouidet ante diu quid recte dicere possit**¹ / Uir sapiens. stultus immeditata profert.²

1. nunc huc, nunc illuc stulti mens ceca uagatur, / prouida mens stabilem figit ubique gradum: / cogitat ante diu quid sane dicere possit / ne iudex fiat turpiter ipse sui.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.21-24).

2. *Fons nondum repertus*

Pars 3, Liber 5, Rubrica 7: De circumscriptione prolocutionis alienae malignitatis (fol.76vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Nolo virum doceas vxoris crimen amare. / Quod sciri potius quam fieri grauat. hunc / Opprobriis aurem propriis dat nemo libenter / Nec te nec quemquam talia scire volet.**

Nolo uirum doceas uxoris crimen amate; / quod sciri pocius quam fieri grauat hunc: / oprobriis aurem propriis dat nemo libenter; / nec te nec quemquam talia scire uolet.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.117, ll.181-184).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 8: De modo celeritatis dilationis et more (fol.88va):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Disce diu: firmaque tibi tardaque doceto. / Atque ad scribendum ne cito prosilias.**

disce diu, firmaque tibi, tardaque docere / atque ad scribendum ne cito procilias.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.27-28).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 9: De damno et amissione diuitiarum (fol.93ra):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Quas multi multo conquerirunt tempore patres / Stultus eas modico dissipat vnum opes.**

Quas multi multo conquerirunt tempore docti, / stultus eas modico dissipat unus opes.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.147, ll.733-734).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 14: De auaritia cupiditate pecunie (fol.95rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Hydropico similis nemo nisi diues auarus. / Ex lucro lucri multiplicando sitim.**

ydropico similis nemo est ut diues auarus / ex lucro lucri multiplicando sitim.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.129, ll.407-408).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 1: De potentioribus et impotentioribus (fol.96vb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Ira potentis erit quasi fulgoris ictus habenda. / Sicut hic est sic est illa cauenda tibi.**

Ira potentis erit quasi fulgoris ictus habenda; / sicut hic est sic est illa cauenda tibi.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.133, ll.489-490).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 3: De humilitate: seu mititate superbia elatione et fastu (fol.98ra):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **In sua fit preceps discrimina quisque superbus. / Intolerabilius nihil est quam vita superbi.**

In sua fit preceps discrimina quisque superbus / et se posse putat qualiacumque uelit: / turgidus in uerbis, factis temerarius, omnes / urget et in iugulum prouocat ipse suum; / consilium spernit, modus illi crimen habetur, / uim uocat in cunctis, secus in omnibus est. / intolerabilius nichil est quam uita superbi / cunctaque transcendit sordida luxuria: / uiribus hec corpus, mentem uirtutibus haurit, / ingenium sensu, nullaque munda sinit.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.135, ll.519-528).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 14: De fama seu estimatione laudabilis et infamia (fol.102rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Detrimenta tue caueas super omnia fame.**

Detrimenta tue caueas super omnia fame / ut multis possis et tibi proficere.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.107, ll.33-34).

Pars 4, Liber 5, Rubrica 5: De natura venerei amoris (fol.112va):

Auctor libelli qui incipit astrolabi: **Nec capit humanas animas plus femina quicquam / Que se luxurie supponit gratis amica.**

Que se luxurie gratis supponit amica / censemur meretrix que precio gerit hoc. / in uicio tamen hoc ardencior illa uidetur / que preter sordes suscipit inde nichil. / qualiter hanc autem censes debere uocari / que sordes etiam comparat hoc precio? / Quecumque est auium species assueta rapinis, / quo plus possit in hoc, femina forcior est; / nec rapit humanas animas ut femina quicquam: / fortis in hoc hec est quolibet hoste magis.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, pp.117-18, ll.211-220).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 4: De prouidentia contrahendi vel non contrahendi matrimonium (fol.115rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Quo fuit asperior que postea nupsit amanti. / Tanto gratior est ipsa futura viro.**

Quo fuit asperior que postea nupsit amanti, / tanto gracior est ipsa futura uiro.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.117, ll.207-208).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 9: De custodia et indagatione suspecte impudicitie mulieri (fol.116rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Nolo virum doceas vxoris crimen amare. / Quod sciri potius quam fieri grauat hunc. / Opprobriis aurem propriis dat nemo libenter / Nec te: nec quemquam talia scire vellet.¹ / De quo culpasti mulierem cogis amare. / Et verum falso crimine sepe struis.²**

1. Nolo uirum doceas uxoris crimen amate; / quod sciri pocius quam fieri grauat hunc: /
opprobriis aurem propriis dat nemo libenter; / nec te nec quemquam talia scire volet.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.117, ll.181-184).

2. de quo culpasti mulierem cogis amare / et uerum falso crimine sepe struis.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.143, ll.671-672).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 7: De mansuetudine ira et furore (fol.122rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Accensas mollis responsio mitigat iras. / Auget eas potius dura creatque nouas.¹ / Ira potentis erit quasi fulgoris ictus habenda. / Sicut hic est. sic est illa cauenda tibi.²**

1. Accensas mollis responsio mitigat iras, / auget eas pocius dura creatque nouas.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.145, ll.695-696).

2. Ira potentis erit quasi fulgoris ictus habenda; / sicut hic est sic est illa cauenda tibi.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.133, ll.489-490).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 8: De vindicta et clementia seu remissione proprie iniurie (fol.123rb):

Auctor libelli qui incipit astrolabi. **Parcere subiectis et debellare superbos. / Hec est in summis gloria summa viris.**

parcere subiectis et debellare superbos, / hec est in summis gloria summa uiris.

Petrus Abelardus, *Carmen ad Astralabium* (J.M.A. Rubingh-Bosscher ed., 1987, p.121, ll.259-260).